

Trdnjava Przemysl zopet v avstrijskih rokah.

Vzeta z naskokom zadnji četrtek zarana s pomočjo nemških čet. Rusi se umikajo proti Lvovu, a ponekod trdovratno upirajo zasledovalcem, ojače ni baje z novo armado.

Na zapadnem bojišču naznjanjajo vezniki nekaj uspehov.

Dunaj, 3. jun. (čez London, 2. ura, 15 minut pop.) — Trdnjava Przemysl je padla in se nahaja po uradnem naznanih zopet v rokah Avstrijev.

Velika avstrijska trdnjava Przemysl ležela med Lvovom in Krakovom v krovini Galiciji, se je predala dne 22. marca Rusom po dolgi oblegi. Od tedaj je preteklo 10 tednov, ali Avstriji v Nemci so si stavili v zadačo, trdnjavu sorazniku zopet iztrgati, in podeli so vse potrebitno, da to namero uresničijo tako hitro, kakor mogoče.

Nedavno brzjavke iz Galicije so poročale, da podjetja zveznih čet pred trdnjavico, severno in jugovzhodno, utrdjeno napredujejo in pada trdnjavico.

Berlin, 3. jun. — Uradno naznjanjajo: "Trdnjava Przemysl smo dali zavezni, ko smo ponosni naskočili utrdbe na severni fronti, ki so se še držale."

"Armeda pod generalom Linsingem prodra vedenje dalje v okrožju Zydaczewa, severovzhodno od Stryja.

Njen cilj je ozemlje ob Dniestru vzeto od Mikolajeva. Plej, ki ga je prinesla bitka ob Stryju, je bil zopet novčan za 60 častnikov in 12,175 mož.

Zadnji dnevi Przemysla.

Dunaj, 3. jun. — Padec trdnjave Przemysl je bil splošno pričakovani. Pred padcem so poročali še sledete: Z bombardovanjem 5 severnih trdnjav, ki se je pričelo. Avstrijski 12 palcev debeli in nemški 10-palcev debeli možji neprestano delujejo ter hitro ramejo po sorazniku zgrajene začasne trdnjavice. Oblegovavci so, že v natašči blizini od trdnjavice.

Petrolejne shrambe razdejali.

Berlin, 3. jun. — Poročila z galiske fronte glede bega, Rusov ob Dniestru pravijo, da so razdejali že 20. shrambe sirovega petroleja, in sicer v okrožju

boryslavskem in drohobyskem, zapadno od Stryja. Osemidesetisoč ton olja je bilo razdejanih. Čeravno se je nemškim in avstrijskim četam posrečilo, omejiti plamene, vendar je vsa krajinu zadimljena.

Ruska odpornost oslabela.

Amsterdam, 3. jun. — V avstrijskem glavnem stanu bivajoči zastopnik "Berliner Tageblatt" je brzavil svojemu časopisu eno uro pred padcem trdnjave, da je notranja vrsta trdnjave pod streljanjem nemških in avstrijskih možnarjev in da se ne more obrati.

Brzko se je bombardiranje resno priselo, so Rusi takoj nehalo posiljati pomočnih čet, in ko se je priselo obstrelevanje lvovske železnice, so vojaštvu in živež takri brzak mogoče odpravljali iz Przemysla.

Pogajanja z Rumunskim.

Pariz, 3. jun. — Tukaj splošno misijo, da se je Rumunsko začelo pogajati z Rusijo glede odstopa ozemlja za slušaj, da vstopi v vojno na strani zaveznikov.

Pravijo, da Rumunsko zahteva Sedmograško in Bukovino.

Rusi se umikajo.

Dunaj, čez London, 4. jun. — Rusi se umikajo ob celi fronti v Galiciji, kar danes naznana vojni urad. To da ne umikajo se brez trdovratnega odpora.

Vkljud ljuti borbi med nasprotnimi armadami je odločilen zaključek vsega ruskega vojskovanja v Galiciji blizu, kakor mislijo uradniki vojnega urada.

Ruske zadnje straže bojujejo zadnjavočne boje južno od reke Dnister proti avstro-nemškim četam, prodajočim od Stryja, v kritje prehoda čez reko. Rusi severno od Przemysla upo napadajo general von Mackensenovo armado. Tukaj uporabljajo nove rezerve ter obenem hudo pritiskajo prti četam, ki jih poveljujejo ob Dnestrju in Sanu do skrajnosti.

"Morgen-Post" izjavlja, da je bil zopet dokazano, da moč Avstrijev in Nemcev ni bila strta in se strete ne da.

Dunaj poroča nadaljnje uspehe.

Dunaj, 5. jun. — Vojni glavni stan je danes naznani:

"Vzhodno od Przemysla, nedaleč od Medyke, so Rusi poskušali zaustaviti prodiranje zveznih čet iz Mosciszke,

a brez uspeha.

"Sovražni napadi ob dolnjem Sanu so bili z lahkoto odbiti. Nemške in avstrijske čete prodijo od zapada in do sosepe že v okrožju Kalusz in Zutrawa.

"Boji ob Prutu se nadaljujejo. Sovražnik se umika proti reki."

Nova ruska armada v Galiciji.

Londón, 6. jun. — Ruski generalni štab je poslal novo armado v Galicijo na boj v vkljud optimističnim poročilom iz nemških virov, da bitke napredujejo ugodno za nemška zaveznika, izjavljoj iz drugih virov, da je silno prodiranje vzhodno od Przemysla zaustavljeno.

Z zapadnega bojišča.

Pariz, 3. jun. — Glavni stan nemškega prestolonaslednika je bil bombardovan davno po francoskih zrakoplovih. Dewetindvajset strojev je spustilo 178 bomb in več tisoč puščic. Mnogo bomb je baje doseglo cilj.

Nemci zavzeli vas Hooge.

London, 4. jun. — Nemške čete so

naskočile in zavzeli vas in grad Hooge, vzhodno od Ypres, po krvavi bitki z Britanci, ki je trajala več dni, kar je oblagovalo iz Berlinia.

Britanski vojni urad ne priznava izgube:

Pariz poroča pridobitev.

Pariz, 5. jun. — Vojni urad je noco objavil o razvojih na fronti med drugim sledete:

"V severu od Arrasa ležečem okrožju smo prav znatno napredovali.

Skor dve tretjini vasi Neuville sta v naših rokah.

"V severnem delu 'Labyrinta' smo sli naprej za 450 metrov."

Nemci priznavajo izgube.

Berlin, 6. jun. — Vojni urad je danes izdal sledete naznani:

"Napadi na vzhodni slemeni Lo-

rettskih višin so bili odbiti s težko iz-

gubo za sovražnika. Boji se nadalju-

jejo samo v malih delih okopov. Ostane-

nekukročnicice v Souchezu je v po-

sesti Francozov.

"V Neuwillu smo izgubili dve skupi-

ni hiš."

V Dardanelah.

London, 6. jun. — Uradno naznjanjajo noco, da so britanske čete ob Dardanelah vsled svoje nove ofenzive zadnjega tedna zavzeli dve liniji turških okopov ob tri milje dolgi fronti.

V Lvov!

Dunaj, 4. jun. — Nemške in avstrijs-

ske čete, ki so predrele ruske linije ob Stryju, brzo prodrijo v severni smeri. Bežečemu sovražniku res ni mogoče, zbrati se na širih planjavih k odporu, in verjetnost, da bo takma namerja dalje severno uspela, je zelo dvoma.

General Mackensen prodira nadalje v vzhodni smeri. Jezerska veriga, ki se razteza od severa proti jugu, kakih 18 milij zapadno od Lvova, tvori naravno zaščito za ruske postojanke; ali pa pregrađa se izkaže brezkoristno za to, ker general von Linsingen, ki je zapadno od Mikolajeva prekoracil Dnestr, brez dyoma odreže zvezne linije do Lvova.

Načrt za prodiranje zveznikov proti Lvovi je ocividno isti, kakor je bil izveden pri Przemyslu. Od dveh strani bodo velika vojska krdele pogdana proti mestu.

O padcu Przemysla.

Berlin, 4. jun. — Na gališki fronti mučeci se poročavajo listu "Vossische Zeitung", da je poročalo o bombardovanju Przemysla, da je streljanje težkih topov avstrijskih in nemških doseglo svoj vrh v nedeljo. Trdnjava se je zavzela, ali vse kaže, da se bodo Rusi le malo upirali.

Potem bo treba zavzeti še tretjo linijo utrdb, notranji pas. Ta predstavlja verigo redut, zgrajenih iz betona in zaščitenih po zasekah. Toda naše obrežne čete so trdno prepričane o tem, da bodo naši težki topovi brez mnogih težav predri iste.

Rusi so se branili do zadnjega trenčka. Utrenili niso, spraviti topove ali strelivo na varno. O strelju ujetnikov in o plenu doslej še ni nobenih poročil.

V uvodniku izjavlja "Vossische Zeitung", da je zdaj Ogrsko za vedno varno pred russkim navalom in da je najštejnja želja Rusije, dobiti Galicijo v posest, splavalna po vodi.

"Lokal-Anzeiger" prinaša posebno brzjavko svojega poročevavca, ki je v njiju rečeno, da Rusi uporabljajo rezerve starši letnikov in novince razreda 1917, da zaustavijo prodiranje zveznikov v Galiciji. Rusi se bojujejo ob Dnestrju in Sanu do skrajnosti.

"Morgen-Post" izjavlja, da je bil zopet dokazano, da moč Avstrijev in Nemcev ni bila strta in se ne da določiti.

Dalje južno ob Soči je italijanska armada, napadajoča Tržič, v dotiki z glavnim avstrijskim armo in velika bitka v tem okrožju, da zaustavijo prodiranje Italijanov proti Trstu.

Dalje južno ob Soči je italijanska armada, napadajoča Tržič, v dotiki z glavnim avstrijskim armo in velika bitka v tem okrožju, da se ne da dala dolgo odlasati, kakor trdijo vojaški strokovnjaki, ki poznaajo to ozemlje.

Italijani poraženi pri Tolminu ob Soči.

Štirje italijanski bataljoni podjeli napad, a bili odbiti s krvavimi izgubami.

HUDI BOJI OB ČRNEM VRHU.

Bombardovanje dalmatinske brežine. Boji ob tirolski in koroški meji.

Rim, 3. jun. — Italijanske čete, ki so prodire v Trentino od njegove vzhodne meje, tako pritisajo na Avstrije, da zadnji opuščajo vse svoje postojanke v Fleimser Thale (Val Fiemme).

Vpadniki so zdaj blizu Predazz, 27 milij severovzhodno od Tridenta. Po-

stega tega mesta bi resno ogrožala Bol-

can (Bozen), ob edini železnici, ki drži

južno Trident in služi kot založno dovoznišča za vse avstrijske posadke na južnem Tirolskem.

Avstriji so dejansko razdejali zdra-

vilice San Martino di Castrozza, jugo-

zapadno od Cime di Vezzan, obvladu-

jočega vrha, zavzetega pred več dnevi

po Italijanom. V zdravšču je bilo o-

sem velikih hotelov, šest izmed njih

nemških ali avstrijskih in dva italijanskih.

"Nit ob tirolski, niti ob koroški meji se ni včeraj dogodilo nič posebnega.

Pri Stiflusu se je pojavil sovražnik bataljona, a je bil pogdan v beg. Pri Folgariji v dolini Adige, na Lavaroni visoki planoti v ponkod ob koro-

ški meji se vrše topniški boji.

"V obmorskom okrožju, severno od Tolmina, so štirje italijanski bataljoni

napadli, a so bili s krvavimi izgubami

odbiti. Ujeli smo 50 mož in tri častnike."

rino se spet oglaša. Izvrševalni odbor najmanjši ljudovlje na vsem božjem svetu je glasoval za vojno napoved proti Avstriji.

Armada 39 častnikov in 950 miličarjev je dobila povlečje, da se pripravi za odpor proti vpadu avstrijskih ali nemških armad.

San Marino obsega 22 štirijaških milij, leži blizu italijanske brežine ob Adrij. popolnoma obdan od Italije, in šteje 9,500 duš.

Italijani poraženi pri Tolminu.

Dunaj, 5. jun. — Vojni glavni stan je danes izdal sledete dnevnino naznani:

"Nit ob tirolski, niti ob koroški meji se ni včeraj dogodilo nič posebnega.

Pri Stiflusu se je pojavil sovražnik bataljona, a je bil pogdan v beg. Pri Folgariji v dolini Adige, na Lavaroni visoki planoti v ponkod ob koroški meji se vrše topniški boji.

"Ob tirolski in koroški meji se sovražnik ogiblje, približati se nasim postojankam, in omejuje na popolnoma neizdatno topniško streljanje.

"Okrog Lavrona in Folgarije smo začeli z našimi težkimi baterijami obstrelevati sovražne meje utrdb. V obmorskom okrožju predel so topniški boji celi fronti silnejši.</p

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:

Za Združene države na leto.....\$2.00
Za Združene države za pol leta.....\$1.00
Za Evropo na leto.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četr leta.....\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošljajo na:

AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembni bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznamo:
POLEG NOVEGA TUDI STARI
NASLOV.

Dopisi in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziroma.

Rokopisi se ne vrčajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the

SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

kakor smo poročali svoje dni, je dobil nadaljnji odlog do dne 16. julija, ko bo moral na vislice, če ne bo više sodišče razsodilo drugače.

Danes je volitev okrožnih sodnikov. Trije kandidati so, vsi brez nasprotnikov, ki se imajo voliti trije okrožni sodniki (circuit judge), ki jihova izvolitev zagotovljena. Sledi: so: D. Dibell, F. L. Hooper in A. W. DeSein.

Pisma na pošti koncem zadnjega tedna so imeli: Bozich Mary, Grey-heck Matt, Zagore Martin.

Waukegan, Ill., 1. jun. — Le redko kdaj se sliši kaj iz naše velike slovenske naselbine, zato Vas prosim, g. urednik, da mi odstopite nekoliko prostora.

Delavske razmere so, kakor povsod, tudi pri nas zelo slabe, ter je mnogo brezposelnih ljudi, ki hodi od tovarne do tovarne, da bi delo dobili, pa zastonj je njih trud, dela ne dobe.

Na društvenem polju pa vključ vsem slabim delavskim razmeram vseeno dobro napredujemo. Razna društva prirejajo veselice, večinoma veselice z gledališkimi predstavami, in sicer z dobrim gmotnim in duševnim uspehom. In to je edino pravilno. Kje neki ima človek več zabave, kakor pri lepi slovenski igri? In društvo ima tudi lep gmotni uspeh. Predkratkim se je takoj ustavljeno še eno novo društvo in se priklopilo k D. S. D. Novembrovemu društvu mnogo uspeha!

Dne 30. maja je bil zopet lep dan za našo naselbino. Ta dan so namreč prvič pristopili k mizi Gospodovi naši prvoobhajanci. Bil je lep in gulinjav trenutek. Marsikatero oko je bilo roso ob pogledu na nedolžno mladino. Nehote se je človeku zdelo, da je doma v naši ljubljeni domovini, v domači farni cerkvi, kjer smo tudi mi takosti stali in hreneleni po tistem presecnem trenutku, ko pride prvič Jezus k nam v svetem prvem obhajilu. Ni ga lepšega spomina, kakor je spomin na prvo sveto obhajilo. Ni torej čuda, da je cesar Napoleon na vrhuncu svoje slave vprašal, če kdo ugane njegov najsegnejši dan; in ko ni nobeden uganil, je sam povedal, da je bil najsegnejši dan njegovega življenja dan prvega svetega obhajila. In ta presegni dan je bil za našo mladino zadnjo nedeljo, ko so v krasno ozaljšani cerkvi in nalači za to slovenske pravljene obhajilni mizi prvič prejeli Kralja nebes in zemlje. Prekrasni govor gospoda župnika prvoobhajancem je pravilno marsikatero solzo v oči, ko je pokladel obhajancem na srce, da naj jim bo ta dan vedno pred očmi in da naj ostanejo vedno tako cisti, kakor so ta trenutek, da naj se ogibljo slabe druščine, slabe tovarije, in ko jim preti nevarnost, naj se zatečejo v varno zavjetje Marijino, da ne omagajo. Pa tudi govor na odrasle, posebno na očete in matere, je napravl globok vtis, za kar izrekam gospodu župniku zahvalno. Po sveti maši so se prvoobhajanci podali v šolsko dvorano, kjer so jih častite šolske sestre in drugi prijatelji, seveda z gospodom župnikom na celu, sijajno pogostili.

Pa še nekaj. Štiridesetnaro pobožnost smo imeli tudi v naši slovenski cerkvi Matere Božje od 25. do 27. apr. Verniki so trumoma pristopali k mizi Gospodovi. Pri pobožnosti so sodelovali med drugimi tudi Rev. Jakob Černec, duhovni vodja K. S. K. J., Rev. Podgoršek, Rev. Saloven, Rev. Škur in drugi. Hvala Vam, častiti gospodje, za vaš trud! Vaših govorov ne pozabimo nikdar, vedno se Vas bodoval hvaležno spominjali, kajti seme vaših govorov je padlo na rodovitna tla in bo obrodilo stoteren sad.

Skipton, Sask, Canada, 19. maja. — Slavo uredništvo A. S. Tukaj Vam priložimo naročino \$1 in prosim, da mi list redno pošljite, zakaj je pre dolgočasno brez njega. Samo da bi enkrat zamogel se imenovati dnevnik, to bi bilo veselje naročnikom. Vam želim veliko naročnikov in predplačnikov, pa ljudi mir pred sovražniki! S pozdravom Vam udana

Mrs. Joseph Sedlar.

Reliance, Wyo., 31. maja. — Zgodilo se je, kar smo z napetostjo pričakovali, namreč Italija je zahrtno napadla svojo prejšnjo zaveznicu Avstrijo s tem, da ji je napovedala vojno. Sedaj mislim, da se bojo odprle oči tudi slovensko-ruskim patriotom, kako trojni sporazum osvoboduje Slovane, oziroma Slovenec — mislim, da se lahko razume, kako Anglija in njene služabnike Rusija in Francija videt, da ne morejo premagati zaveznic Avstrije in Nemčije, so podkupile oziroma nahajskale se itako dovolj zahrtno Italijo, da je slednja napadla že oslabljeno Avstrijo. Kaj bo temu sledilo, je težko reči. Lahko se pa zgodi, da homo prišli goriški Slovenci in Primorci pod italijanskim vlado in tako so rešeni Slovenci po ruski zaslugi iz dežja pod kap. Kaj pa Ligasi? Radoveden sem, kako jo bojo sedaj obrnili. Po mojem mnenju jim sreča veselja poskakuje, vaj nekaterim, kajti oni se bolj potegujejo za Srbe in razpad Avstrije, kakor za Slovence, tako jih jaz razumem. Ko sem pred kratkim govoril z eno osebo, ki pripada Ligi, mi je na vprašanje, kako se danes godi Beneški Slovenec, odgovorila, da so res kakor narod propadli, pa da to ni niceduge. Tako si mislijo Ligasi in tem se tudi razume, kaj je nihil cilj. In kedor pazno čita newyorkski dnev-

nik, lahko vidi, da ga veseli zadnji preobrat v Evropi; akoravno bodo pri tem najbolj prizadeti slovenske pokrajine. Tako iz mačestvenosti nad Avstrijo želi pogin Slovencem! Tudi narodno, kaj? On sicer zagovarja vse zavezničke, da so nedolžni in da je Avstrija kriva, da je tudi Italija stopila v svetovno klanje, in to utemeljuje s tem, da je Avstrija dala več pravice Italijanom, kakor pa nam Slovencem, tako je torej Italija upravičena do vojske.... Res smeno? Zatorej pametni Slovenci, nikar v Ligo. Sicer pa po pisavi G. N. mi Primorce nismo Slovenci, kajti on poroča med poročili iz Furlanije mej drugim tudi Caporetto (slovensko: Kobarid) in višine med Sočo in Idrijco, torej je tudi Tolmin, Sv. Lucija v Furlaniji in še Idrijca povrhu! Tako smo tudi mi Furlani! Ostia! Sploh je vse slovensko časopisje z malimi izjemami malo preveč kranjsko. Tako na primer je neki list podpirjal večkrat: "Kranjec, glej, toča zemlja je zdrava" i. t. d. Jaz se pa še dobro spominjam iz ljudskosloške knjige: Slovenec, tvoja zemlja i. t. d. In kedor to premišljuje, lahko vidi, da to ni narodno. Liga se pa imejuje narodnoobrambna, medtem ko njeni voditelji prezirajo in ločijo nas Slovence po deželah; Primorce potiskajo v Furlanijo, Srbe pa imenujejo rodne brate; na koroške in Štajerske Slovence so pa pozabili! Zatorej ni čudno, da te Amerikanec ne razume, ako mu poveš, da si Slovenec, pa pa "Kranec" ali pa "Austrian". Žalostna nam majaka! Dragi rojaci, ne dajmo se zapljati! S pozdravom

Miha Ortar.

Pittsburg, Pa., 1. jun. — Cenj. ur. A. S. Prihranite se malo prostora za ta skromni dopis. Delavske razmere se pologoma izboljujejo, kakor tudi v društvenih ozirih smo popolnoma pre-skrbjeni. Edino le nas srce bolj glede evropskega klanja. Bili smo prepričani za mir, ali glej, Italijo sribi za najboljšo slovensko ozemlje, kjer se hudo moti, da bi to njej moralno pridatati, namreč južno Tirolsko (Trent) Primorsko, Trst, Gorico in drugo primorsko obrežje. Same je prepričana, da je preveč zahtevala, ali drugače ni bilo vrzoka za vstop v vojno. In še pravijo, da je Nemec sovražnik Slovenije, kar sem prepričan, da ni res. Čital sem ravno o tem v pittsburskem časopisu (Nova Doba) dopis Slovenske lige. Čeravno sem sovražnik tej stranki, vendar pa moram reči, da je pristno opisano, edino le se ne morem nikar strinjati, ker pravijo, da je Nemec sovražnik Avstrije, ker sami vidijo, kako eden druzega brani in se ne predajeta do zadnjega moža. Res, da je naša ljubljena Slovenija v nevarnosti pred Italijo. Bil je zaveznik, ker je mislil, da se mu bode ponutilo to, kar zdaj zahteva. Torej se še ljudi nabaja, ki ne vidijo, na katero stran propada. To je ravno tako, kakor če mi ena noga propada v blato in bi rekel, da mi ona propada, katera je na suhem. Torej žal, da G. N. nimata dostosti prostora v svojem listu mazati o Avstriji. Poglejmo, koliko so Slovenci izobraženi, da namreč razumejo vsa-ko delo. Dobro so mi tudi poznavani Rusi in Srb. Kako daleč so oni modri, vidim zadost po tovarnah njih izobražo, da se onega ne razume, kar mu delovodja s prstom pokaže, četrawe se jo nahaja takih tudi med avstrijskimi Slovenci ali Slovani, to so samo oni, kateri nič ne verjame kakor v trdrega Srba. Torej če bi spadali pod Ruse ali Srbe, prišli bi iz izobrazbe v neizobraženost. Torej v slučaju poraza Avstrije bi jaz raje spadal pod Nemca, kakor pod nobeno drugo državo, posebno pa ne pod Srbu, nikakor, in še enkrat ne. Torej če se ravno vsi na glave postavimo, ne naredimo nič nobeni državi, če zmaga ali zgubi. Zazdaj zadostuje. G. urednik, slab pi-savi je papir kriv. Pozdrav!

Geo. Verbanec, avstrij. Slovenec.

NAŠI FANTJE NA BOJIŠČIH.
(Iz "Slovenca".)

VISOKO ODLIKOVANJE BIVŠEGA PREDSEDNIKA "DANICE".

Fr. Maršič iz Sodražice, sedaj rezervni poročnik pri e. kr. tiroških streličih, o kojega junaški činu na severnem bojišču smo svojedobno poročali, je odlikovan z zlato hrabrostno kolajno. Čestitamo iz srca slovenskega junaku, čestitamo pa tudi Katol. akad. društvo "Danici", ki je vzgojila toliko hrabrih vojnikov, na visokem odlikovanju bivšega predsednika. Slovensko ljudstvo je ponosno na svoje junake in jim je hvaležno za obrambo ljubljene domovine.

Eden Slovenec za 25 Rusov.

Junaški čin, za katerega je prejel Fr. Maršič visoko odlikovanje, je obstajal v tem, da je g. Maršič — takrat še praporščak — sam brez vsake pomoči zanjel 25 Rusov (nadporočnika, dva praporščaka in 22 mož). Ta uspeh je bil samo mogoč veščine nečuvnemu predstnosti, neustrašenosti in energije Maršičeve. Po noči, v temi in megli, je sam zadel ob ruski odtelek, in, namesto da bi se umaknil, je zakričal: "Stoj, roke kvišku!" In — Rusi so ubogali in se, očividno misleč, da ima Maršič močno krdelo za seboj. In Maršič je petindvajset ujetih Rusov sam peljal k svoji kompaniji, ki je bila oddajena par sto korakov. Taki so pravili slovenski fantje, v katerih živi nepo-

kvarjena duša junaškega slovenskega naroda. Eden za petindvajset!

Maj na severu.

Blaž Ertl od 47. pešpolka piše svoji sestri v Ljubljani med drugim:

Z nekaj dñi imamo toplo pomladno vremeno; gozd že zeleni in kukavica nam kuka vsako jutro, dokler je ne oplaši in prepodi naše strejanje. Rusi malo streljajo. — Ozebel nisem, hvala Bogu, nici, čeprav sem mislil, da ne prestanem dolge in hude zime. Bil sem dobro blečen. Sedaj je zime konec in jutri imamo že 1. maj. Tako imamo pa tudi upanje, da bo vojna kmalu končana in se zopet vrne ljubi mir.

8. trdnjavski bataljon.

Z bojnega polja smo prejeli:

O hrabrosti vseh mogočih polkov in oddelkov je že pisal vaš list, samo našega 8. tdfnjavškega bataljona še niste omenili, čeprav smo v njem skoraj sami slovenski fantje, ki zares ne delamo sramote svojemu imenu, marveč smo si že ponovno pristorili navdušeno povhodno svojih viših.

8. trdnjavski bataljon je bil na novo ustavljen in zanj so izbrali slovenske fante: Kranjec, t. Štajerje, Primorce. Ko smo prišli na bojišče in se pogledali s sovražnikom iz oči v oči, smo stali v bojuem viharju kakor skalci. Naš ogenj je med sovražnikom strahovito pustil, ter ga končno pognal v divji beg, še na begu so naše krogole podirale sovražnika, kakor bi vilhar šel čes plan. Sovražnik je bil poražen na celih črtah. Na bojišče je prijezil polveljnik in radosten povhalil 8. trdnjavski bataljon. Tako smo pokazali tudi tu, da Slovenec na bojišču nikdar in nikjer ni zadnji.

ter višega okrajnega sodnika szat-

marskega okraja Arpada pl. Galgočy,

proti bajno bogatemu veleposeteniku Elemerju pl. Nemetu in več drugim u-

glednim osebam so pa uveli kazensko

postopanje radi ponarejanja javnih li-

stinst, goljufije in podkupovanja. Nave-

deni so se zdržali v priložnostno pod-

jetje, ki se je pečalo z dobovo konj za armojo. Pl. Fogarassy je k naboru za konje postal navadno po 30 do 40

lepih konj, ki so bili takoj uvrščeni, a

še kasneje komisionalno prevzeti.

Pri prevzetju je potem Fogarassy do-

bavil velikom slabščinom. Za dobrimi

konji je pa šel znova k drugim pobir-

alnim komisijam. Na enak način so

postopali tudi ostali obdolžni. Ko

so bili nekod konji Arpada pl. Papp

proti pričakovanju takoj pri naboru

je, da je ponoc prevzete dobre

konje zamenjati z manj vrednimi. Ra-

zen tegu si je Papp z nedovoljenimi

sredstvi prisvojil konje, ki jih je voja-

ški erar posjal kmetom za pomažna

poljska dela.

<p

Družba sv. Družine

(HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE.
Vstanovljena 29. nov. 1914. Inkor. v drž. Ill., 14. maja 1915.
SEDEŽ: JOLIET, ILL.GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD."
"VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik.....George Stonich, Joliet, Ill.
Podpredsednik....John N. Pasdert, Joliet, Ill.
Tajnik.....Josip Klepec, Joliet, Ill.
Zapisnikar.....Ant. Nemanich, Jr., Joliet, Ill.
Blagajnik.....John Petric, Joliet, Ill.

NADZORNİ ODBOR:

1. Anton Kastello, La Salle, Ill. 2. John Stua, Bradley, Ill.
3. Nicholas J. Vranichar, Joliet, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

1. Stephen Kukar, Joliet, Ill. 2. Anton Trgovčič, Mount Olive, Ill.
3. Josip Tezak, Joliet, Ill.

Glasilo: AMERIKANSKI SLOVENEC, Joliet, Ill.

Vsa pisma in denarne pošiljatve se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljajo na 1. porotnika.

Podrejeno Društvo za Družbo sv. Družine se sme ustanoviti v kateremšobi mestu države Illinois s 8. udi obojega spola.

D. S. D. sprejema moške in ženske za ude in Društva iz vseh krajev od 16. do 55. leta. Ob pristopu plača vsak član(ica) en dollar v rezervni sklad.

IZPLAČUJE SMRTNINE \$250.00 ali \$500.00 dedičem umrlega člana

popolno vsoto takoj po sprejemu in sicer še isti dan, ko so vse tozadne

listine v redu in sprejete v gl. uradu.

IZPLAČUJE ODŠKODNINE, katere je deležen vsak član(ica), in sicer:

Za popolno izgubo vida na enem očetu vsoto \$100.00;
za popolno izgubo vida na obeh očehi vsoto \$250.00;

za izgubo ene roke nad zapestjem vsoto \$100.00;

za izgubo obeh rok nad zapestjem vsoto \$250.00;

za izgubo ene noge nad členkom* vsoto \$100.00;

za izgubo obeh nog nad členki vsoto \$250.00;

za izgubo najmanj štirih prstov ali cele dlan ene roke vsoto \$50.00;

za izgubo najmanj štirih prstov na eni nogi ali stopala vsoto \$50.00;

za zlomljeno hrbtnico vsoto \$100.00, če je ud za vedno nezmožen za vso delo.

IZPLAČUJE ZA OPERACIJE, česar je deležen vsak član(ica) in sicer

se izplača vsota \$50.00 za enkratno operacijo na slepiču (appendicitis) in za

enkratno operacijo na kili ali vtrganjem.

Za poškodnine in operacije se ne pobira rednih mesečnih asesmentov, tem-

več razpis gl. tajnik na vse člane(ice) primeren asesment kadar je treba iz-

plačati poškodnine ali operacije za ta sklad, da se pokrijejo poškodnine in

izplačila za operacije.

Vsak član(ica) je deležen vseh dobrov in pravic (po dne 1. maja 1915), ki

jih daje D. S. D. takoj ko je bil pravilno sprejet v katero Podružnico in

D. S. D. Poleg tega plačujejo Društvo bolniško podporo.

Člani(ice) plačajo sledilec asesment z ozirom na starost ob pristopu in z

ozirom na vsoto zavarovalnine:

Razred.					
Starost.					
1	16–20	18c	1	16–20	/ 35c
2	20–25	20c	2	20–25	40c
3	25–30	23c	3	25–30	45c
4	30–35	25c	4	30–35	50c
5	35–40	28c	5	35–40	55c
6	40–45	32c	6	40–45	63c
7	45–50	38c	7	45–50	75c
8	50–55	45c			

Polet tega plača vsak član(ica) še 5c na mesec za stroške.

Kdor želi pristopiti naj se pri tajniku br. Albertu Lesh-u zglaši in vpisi ali naj pride na sejo. Pristopnilna v Družbo je samo \$1.00, a za v naše društvo je prost pristop za nedoločen čas.

Društvo je sklenilo, da bodo člani in članice, ki hočejo biti zavarovani za podporo, plačali po 50c na mesec v društveno blagajno in bodo deležni bol. podpore po \$1.00 za vsak delovni dan.

Vabimo torej na prihodnjo sejo, ki se bo vršila ob 2. uri pop. v Mavričevi dvorani, vse rojake in rojakinje, ki se niso pri nobenem društvu, ali pa že tudi so, ker koristno je človeku biti pri več društvih. Tu se lahko zavaruje za \$250.00 ali \$500.00.

Sedaj imajo rojaki in rojakinje v Rockdalju najlepšo priliko, da vstopijo, ko je še pristopnilna v društvo prosta. Pozdrav vsem članom(icom) D. S. D.!

častnega soda ali ki so jo po sklepu častnega sodu izgubili, v posebno vpo- stevanja vrednih slučajih vojno ministrstvo priporoči cesarjevi milosti, da zopet dobre prejšnje sarže. To tice le tiste nekdani častnike, ki so odšli v službo na bojno črto in ki so se kot hrabri borilci izkazali pred sovražnikom. Prošnje za rehabilitacijo naj se vlagajo pri tistih četah, pri katerih točničnik služi. Na isti način se rehabilitirajo med vojsko nekdani častnički aspiranti.

— Velikodušno darilo. Tvrda Anton Krisper v Ljubljani je izročil županu dr. Tavčaru znatno vsoto 500 K v podporo akcije mestnega magistrata v svrhu preskrbe cenejih živil za ubožnje mestno prebivalstvo.

— Umrl so v Ljubljani: Ivan Zalešel, pomožni sluga v deželni bolnici, 47 let. — Anton Jankovič, delavcev sin, 4 let. — Ivan Škofič, tesar, 45 let. — Anica Breskvar, ključavnica rječa, 11 mesecev.

— Umrla vojaka. Umrla sta: črnovojnik 17. pešpolka Franc Rözman in vojaški delavec pri 27. dom. pešpolku Risto Mišić.

— V belgijski vojašnici v Ljubljani se nahaja simpatični bosenski moħanedevec, po imenu Mustafa Mujagić, ki je znan po celji Bosni zaradi svojega uspešnega zdravljenja kačjega pika, in sicer zdravi po navodilih glasovitega arabskega učenjaka Ahmeti Ruića.

— Uradno štetje živine. V občini Begunje, Gorenjsko, so našeli meseča aprila pri uradnem štetju živine: 120 telet, 16 junice, 91 telic, 235 krav, 82 volov, 324 malih prašičev, 250 jesenkih prašičev, skupaj torej 1118 glavnomačih živali. Ne bo se lakote, če Bog da!

— Tri sinove, vnuka in štiri zete ima pri vojakih g. Mihail Lampret, posestnik na Muljavi pri Krki. Najstarejši sin Jože je črnovojnik, pa ima tudi se ženi Janeza pri vojakih. Drugi sin Anton, korporal 27. pešpolka, je bil ranjen pri Grodku. Alojzij pa je še aktivni vojaka pri konjenici. Zet Franc Stojan je bil prvič ranjen, drugič pa ujet. Zet Franc Jančiglar je bil tudi že ranjen in zeta Ignacij Bregar in Jože Kutnar sta cel na bojišču. Razen teh sta bila vojaka tudi sinova France in Mihail in zet Jože Godec, ki so pa pred vojsko pomrli.

— Za mrtvega je bil proglašen Janez Kern, vojak domobranskega polka, doma iz vasi Klanc, pošta Komen-dar pri Kamniku. Sedaj je pisal svoji ženi Mariji, Kern, da se nahaja v ruski ujetništvu.

— Zaprisega prostovoljnih strelecov v Ljubljani se je 9. maja dopoldne posv. maši v nunski cerkvi izvršila na Kongresnem trgu ob navzočnosti zastopnikov oblasti in velike množice občinstva. Svirala je vojaška godba 17. pešpolka.

— Iz ruskega ujetništva je pisal v Ljubljano svoji materi in sorodnikom Joško Prezelj, praporščak pri 17. pešpolku. Nahaja se v mestu Petrovavsk, okraj Akomlinskoj v ruski srednji Aziji; popolnoma se je že pri vadi podnebju. Pravi, da je pisal že mnogokrat; prišla sta sem pa le dve dopisniki. Srčno želi, da bi dobil kak glas iz domovine. Nadeja se pa za trdno, da bo kmalu zoper videl domači kraje. — G. dr. Rok Jesenko se je oglašil iz ruskega ujetništva. — Iz ruskega ujetništva se je oglašil že dva krat odlikovan četovodja Janez Benčina iz Bukovice pri Ribnici. Pismo je hodilo dva meseca. Nahaja se v Skobelevu v Turkestanu. Zadnjikrat je pisal 30. decembra 1914. — Raymon-tud je tudi Jože Hočevar iz Zagorice pri Ribnici. Sedem mesecov ni bil glas o njem, sedaj pa se je oglašil zdrav in neranjen.

— Bivši deželni poslanec c. in kr. tajni svetnik Jože baron Schwengel, ki je umrl dne 16. septembra 1914 na svojem posetvu pri Bledu, je zapustil deželnemu muzeju "Rudolfinum" zbirko slik, različne orientalske preproge in veliko sodelovanjem barona Schwengela izvršeno delo orientalskega muzeja o orientalskih preprogah, orožje in manjše umetniške predmete vse vrst, zbirko novcev in zbirko različnih drugih predmetov itd. pod pogojem, da se vse to shrani na posebnem rezervarnem prostoru, za kar je dal prispevek 10,000 K na razpolago. Deželni obdar je vzel to velikodušno domovinsko volej s hvaležnostjo na znanje.

— Umrl je 9. maja v Vel. Laščah c. g. Janez Bevc, duhovnik v pok. — Nagloma je umrl v Remusu, v kantonu Graubunden g. Mihail Sterbenz iz Mozelja na Kočevskem.

— Velik požar na Gorenjskem. Gorlo je dne 7. maja v vasi Knape pri Bukovščici nad Selci. Goreti je zasehol na 10. uri dopoldne in v teku treh ur je pogorelo osmih gospodarjem vse, kar so imeli: vsa poslopnja, vse zaloge krme in živil in vsa oblike. Zgoraj je tudi četvero govedi. Smrtno nevarno je poškodovan en otrok. Vsa škoda se ceni približno na 50,000 K, a bo gotovo večja. Pogoreli so bili zavarovani le za male vsote, eden gospodarjev še celo nič. Gorje, ki je zadelo prebivalce vasi, je v sedanji razmeri dvakrat hudo ter je nujna pomembna neobhodnost potrebita. Mitodare sprejema župni urad v Bukovščici, postopek župnika, ki dobiti kaj časa. Vam napišem dajše pismo o teh čudovitih lepih krajih. Pisatelj pozdrav. — L. Tursič.

— Rehabilitacija nekdanih častnikov med mobilizacijo. "Zeti" poroča: Kakor izvemo, je cesar dovolil, da nekdani častniki, ki so odlazili svojo šaržo zato, da se izognijo postopanju

Photos by American Press Association.

ALI VSTOPI TUDI RUMUNIJA V VOJNO?

Slika nam kaže rumunske pešake in konjenike, fotografirane na nedavnih vojnih vajah.

rišč, pešec 97. pešpolka. — Angelo Bertollo, črnovojnik 97. pešpolka.

— Josip Hribar, pešec 27. domobranskega pešpolka. — Anton Zakrajšek, mestni ubožec, 69 let. — Marija Zakrajšek, mestni ubožec, 69 let. — Marija Homovčec, bairčica, 46 let. — Ivan Gaisslechner, pešec 4. domobranskega pešpolka. — Ivan Šest, delavec-hiralec, 69 let.

— Mlad tat. Na Šenturški gori je ukradel 1. majnika 12letni šolski učenec in pastir pri Gašperju 233 K 56 vin, in sicer: 1 stotak, 6 bankovce po 20 K, 1 bankovec za 10 in 1 bankovec za 2 K ter drobiža za 1 K 56 vin. Nato je pobjegnil neznano kam. Orožništvo pridno zasleduje mladega taticu. Služil je kot pastir komaj 14 dñi, pa se je še tako privadel, da je pri belem dnevu odprl zaklenjeno skrinijo ter vzel iz nje dve denarnici z zgoraj omenjeno vsoto. Mlad dolgorstrelni je doma iz Naklega.

— Šla je k Bogu. Dne 9. maja opondne je umrla v deželni bolnici dobrzna učiteljica Marija Vider. Služevala je na zadnje v Preski in potem v Sp. Šiški. Od izbruhu vojne skoraj do svoje smrti je stregla ranjenim vojakom v garnizijski bolnici, kjer jo je dohitela bolezni in tri dni potem smrт. Zapustila je zanimivo oporočko, ki se glasi: "Ker grem v bolnico v operacijo in ne vem, če bom ostala še pri življenju, tem potom izročam vse moje imetje svojim staršem. Ti lahko store svojevoljno z vsem, ali sami pride, ali porazdele, ali kakor hočejo. Želim, da se ne kupi noben venec. Denar, ki bi si imel porabiti za vence, naj se raje daruje za sv. maše v tem večnem številu za mojo dušo. — Za nepotrebno izdan vinar ni na svetu nobenega dobička, za dušo v vicah je pa neizrekljive vrednosti, če bi se dotični vinar raje daroval za večni mir njeni duši. — Nai se me ne hvali po časopisu. Kar sem storila, je bila dolžnost kot krščanski učiteljici. Sem pa stoljala še veliko premalo, za kar bom dala težak odgovor pri Bogu. Bog bodi milostljiv moji duši!"

— Smrt v tujini. Franc Kumar, nadpodkovski mojster, ki je bil po celji Ljubljani in okolici poznani, je na legarju umrl v Battfeldu. Bil je od začetka vojne na gališkem bojnem polju, odlikovan četovodja Janez Benčina iz Ribnici pri Ribnici. Pismo je hodilo dva meseca. Nahaja se v Skobelevu v Turkestanu. Zadnjikrat je pisal 30. decembra 1914. — Raymontud je tudi Jože Hočevar iz Zagorice pri Ribnici. Sedem mesecov ni bil glas o njem, sedaj pa se je oglašil zdrav in neranjen.

— Umrl so v Ljubljani: Juri Ozanč, poddesnetnik 17. pešpolka. — Aleksander Težak, rejenec, 4 meseci. — Anton Ferle, delavec, 45 let. — Fran Dolari, črnovojnik 7. lovškega bataljonja. — Josip Škrinari, bivši kontorist-hiralec, 40 let.

— Umrl je v Celovcu 40 let stari infantir četovodja pešpolka Št. 27. Franc Hribenik iz Polhograda.

— Zopet smrtna nesreča s puško. Iz Ptuja poročajo: Posestnik in zapriseženi lovski cuvaj Janez Ogrizek v Stari vasi je dne 5. maja ob

Morski razbojnik.

Spisal kapitan Frederick Marryat.
Iz angleščine prevel J. M.

(Dalej.)

Kaj je bil ta clokev v mlajših letih svojega življenja, se je vedelo le malo. Gotovo pa je bilo, da je bil izvrstno vzgojen, in gorovilo se je celo, da je bil iz stare plemenite rodotine z bregov reke Tweed. Kako jo postal morski razbojnik — zakaj je bil izobčen iz družbe, kako je postal izgnaneč, se ni zvedelo nikdar. Le toliko se je znalo, da je nekaj let tržil s sužnji, preden je zajel sedanjo ladjo in nastopil svojo zločinsko pot. Med svojimi ljudmi je bil znan pod imenom Kajn, in dobro si je izbral to ime, zakaj njegova roka je bila zadnja tri leta vzdignjena proti roki vsakega človeka in roka vsakega človeka proti njegovemu. Kar se tiče njegove telesne postave, je bilo nekako šest črevljev visok, in njegove široke prsi in rame so pričale o velikanski telesni moći, kakršno je imel morebiti malokolo. Njegov obraz bi se mogel imenovati lep, aka ga ne bi bile preveč kazole brzgotine, in dasi je čudno slišati, njegove oči so bile pri vsem tem milje, nežnomodre. Imel je lepa usta in zobe kakor biser. Lasje so bili lepo kodrasti in brada, ki si jo je po običaju morskih razbojnikov dal rasti, je zakrival doljeni del njegovega obrazu. Njegova postava je bila popolna, zaradi svoje velikosti pa skoro strašna. Oblaka mu je bila eleganta in se je lepo prilegal njegovemu postavi; nosil je široke platnene hlače, rumene črevlje, kakršne izdelujejo na zapadnoindijskih otokih, volneno srajco, rdeč kašmirski šal, ki ga je ovijal kakor pas okoli telesa, zlato prevezen telovnik, črno žametasto suknjo z zlatimi gumbi, ki mu je po načinu sredozemskih mornarjev visela črez levo ramo, in lep turban s finimi čipkami. Dvoje samokresov in dolg nož za pasom so izpopolnjevali njegovopravo.

Moštvo je vsega skupaj štelo stotin petdeset glav, skoro vsake narodnosti. Vendar se je dalo opaziti, da se bili vsi višji ali Angleži ali iz drugih severnih dežel, ostali pa so bili večinoma Španci ali pa z otoka Malte. Bili so med njimi pa tudi Portugalcji, Braziljanci, zamorci in drugi; ti so tvorili dopolnilno moštvo, ki je stelo v času, o katerem govorimo sedaj, petindvajset mož. Bili so takozvani Krimiani, neko zamorsko pleme, danes dobro znano, ki prebiva ob obrežju okoli rta Palmas, in katero dostikrat najamejo na naših bojnih ladjah, da se evropskim mornarjem olajšuje služba v nevajenem podnebju. To so veliki, močni ljudje, dobr mornarji, vedno srečni in veseli in radi režko dela, v čemer se razločujejo od ostalih Afrikancev. Vdani Angležev, govorite njih jezik navadno toliko, da jih je mogoče razumeti, in so tako veseli, ako jih krstijo, kadar pridejo na krov. Prvo ime, ki ga dobne, obdrže navadno vse življenje, in tako je mogoče, da je moči najti na tamoznjem obrežju vse popolno Blucherjev, Wellingtonov, Nelsonov itd., ki radi opravljajo katerokoli delo najniže vrste, ne da bi čutili, kako malo se to delo zlagal z njih mogočnimi imeni.

Ne smemo misliti, da so prisli ti ljudje prostovoljno na razbojniško ladjo. Bili so v službi na eni ali drugi angleški ladji, ki se bavijo z obrežno trgovino, in so bili ujeti, potem ko so bile ladje sezgane, evropski mornarji pa pomorjeni. Oblikovalo se jim je placičo, ako bodo dejali na tej ladji; kar pa tega niso pričakovali, so čakali le prevega ugodnega trenutka, da pobegnejo.

Kapitan je stal z daljnogledom v roki na zadnjem delu ladje in časih ogledoval obzorje, češ, da zapazi kako ladjo. Častniki in mornarji so ležali na okoli ali pa malomarno hodili po krovu, soprijavoč obzorje vročine in nestripi pričakujec močnega vetrova, ki bi jim ohladil vrča čela. "Z veliki mi bradači, golimi očmi, zagorelimi držnimi obrazi se povzvrali skupino, ki je bila v miru videj strasno."

Sedaj moramo stopiti še dol v ladijo kabino. Oprava je bila preprosta; na vsaki strani je stala postelja. Ob steni v ozadju je bila velika omara, prvotno namenjena za steklo in porcelan, sedaj pa založena z raznimi srebrnimi in zlatimi posodami vsake vrste in oblike; nabral si jih je bil morski razbojnik z raznih ladij, ki jih je oplenil. Tudi svetlinki so bili srebrni in prvotno gotovo namenjeni za nakit kake katoliške cerkev.

V tej kabini sta bili dve osebi, na kateri hočemo sedaj opozoriti svoje čitalce. Ena izmed teh je bil neki Krušman prijetnega in veseloga obrazu, ki so ga bili krsili na ime Pompej Veliki; najbolj gotovo zaradi njegove velikanske postave. Na sebi je imel hlače iz jadrovine, sreča pa je bilo telo gol, kažeče pod gladko svetlo kožo mišice, ki bi bile utegnile zbuditi občudovanje vsakega anatomu ali kiparja. Druga oseba v kabini je bil mladenič kajk osemnajstih let, inteligentnega, zaleda obrazu, očvidno evropske krvi. Vendar pa je bil njegov obraz videti otožen. Oblečen je bil precej tako, kakor smo malo prej opisali kapitana, samo da se je obleka še bolj prilegal njegovemu velikemu in lepo zraslemu telesu. Sedel je na divanu, pritrjenem v

ako bi bil moj sin. Toda kaj naj storim? — Ne boji se ničesar."

Hawkhurst je pokazal proti vhodu v pristanišče.

"Kadar vas vprašam za svet, mi ga dajte," je dejal kapitan in se žalosten obrnil.

V tem je hodil Francisco po kabini globoko zamišljen. Kakor tudi je bil mlad, smrti se ni bal, zakaj nič ga ni vezalo na življenje, da bi mu bilo dragoo. Spominjal se je svoje matere, toda ne njene smrti; to so mu prikrivali. Od sedmega leta dalje se je vozil s Kajnom na suženjki ladji in od tega živel skupaj z njim. Do zadnjega časa je misil, da je kapitan njegov oče. Vsa leta, ko je Kajn tržil s sužnji, je posvetil mnogo časa njegovi vzgoji in tako se je zgodilo, da je bila edina knjiga, ki jo je bilo dobiti na ladji, ko ga je Kajn privrak žačel učiti. Svetlo pismo, ki je bilo last Franciscove matere. Po tej knjigi se je naučil čitajna, in ko je napredoval v vzgoji in učenju, so pridobili še drugih knjig. In čudno se vidi, da trgovina, s katero se je pečal dozdevni oče, ni pokvarila. Toda vajen temu izza mlada, je smatral zamorce za drugo vrsto bitij — menje, ki se je zdelo popolnoma upravičeno z ozirom na krutost Evropcev proti onim.

So ljudje, ki so že po naravi tako dobrin plemeniti, da jih noben slab zgled, nobena slaba družba ne more pokvariti; in take narave je bil Francisco. Ko je postal starejši in razumejši, je začel sam premisljevati vse krutosti in grozovitosti, ki so jih trpeli zamorci, in jih je sovražil že takrat, ko se je Kajn polastil suženjske ladje ter jo izpremenil v razbojniško. V začetku niso izvrševali velikih zločinov, temveč le lovili in plenili ladje, ljudi pa puščali žive. Pot zločina pa drži hitro navzdol, in ker je bila po izpovedih ujetih in zopet izpuščenih ljudi razbojniška ladja več nego enkrat v nevarnosti, da jo ujamajo, niso več prizanašali človeškemu življenju, in le se prepogostoma so prihajali za umor še hujši zločinci.

"Ustavite se, sicer vas potopim!" je odgovoril Kajn v istem jeziku.

Francisco je bil priča raznim strašnim prizorom, da mu je kar kri zastajala v žilah. Dostikrat je poiskonal rešiti nesrečne, toda zamane. Razvnet od grozot kapitanovih in njegovih mož, je pred kratkim brez strahu povedal svoje menje in se ustavljal kapitanu, zakaj v jezi je Kajn priznal, da Francisco ni njegov sin.

Ako bi bil kdo izmed častnikov ali mornarjev izrekel le eno samo besedico tega, kar je prišlo iz Franciscovih ust, bi bil že davno prej plačilo za svojo drznost. V Kajnovih prsih pa je nekaj govorilo za Franciscata, kar se ni dalo potlačiti — navada in njegova družba. Dečak je bil leta in leta njegov spremljevalec, kakor bi bil del njega samega. Nekaj je v naši naravi in tudi ako je še tako pokvarjena, kar nas nikdar nece zapustiti — in to je, da iščemo nekaj; kar bi ljubili, kar bi čuvали in bratili; to se lahko pojavlja proti "psu ali katerikoli drugi živali, ako se ne more navajati na drugega človeka. Taka so bila čuvstva, ki so vlekla Kajna k Franciscu, in to so bila čuvstva, ki so mu do sedaj resila življenje.

Potem, ko je hodil mladenič nekoliko časa gor in dol, je sedel na skrinjo, na kateri je bil prej sedel kapitan; in njegove oči so kmalu zagledale glavo Pompeja, ki je gledal v kajito in mu magal s prstom.

Francisco je vstal, vzel iz omare vrč s piščko, šel proti vratu in ga brez vsake besedice izročil Krušmanu.

"Masa-François," je dejal Pompej,

"Pompej pravi — vsi Krušmani pravijo,

kadar pobegnemo, tudi njimi. Pompej pravi — vsi Krušmani pravijo — oni

vas hočejo umoriti. Nikdar vas ne umore, dokler je še en Krušman

ziv."

Zamorec je rabil potisni Franciscu nazaj, kakor ne bi hotel slišati njegove odgovora, in naglo odhitel proti zadnjemu delu ladje.

OSMO POGLAVJE.

Napad.

V tem času se je pojaval veter in pihael čez morsko površino proti onemu kraju, kjer je bila ladja zasidrana. Kapitan je poslal mornarja na Jadrem, češ, naj se pazno ozira, sam pa je s prvim krmiljem korakal po krovu.

Morebiti je odjadrala eden ali dva dni pozneje, je dejal kapitan, "pripravljen sem bil nato in zanesite se, nasa bo, ako pojde po vzhodni črti. Ako je ne ugledamo drevi, ko se bo še video, odjadramo. Dobro poznam te Portugalce. Veter se je že uprl v našo ladjo, ljudje naj bodo torej pripravljeni."

Bilo je že pozno popoldne in v kabino so prinesli večerjo. Kapitan je kreml dol in sedel k mizi poleg Francisa, ki je molče večerjal. Njegova jeza se je bila polegla, naklonjenost do Francisa, ki je bila izginila le za nekaj časa, se je povrnila z mnogo večjo močjo, in tako je enkrat ali dva krat poizkusil, pa zaman, da bi ga pripravil do pogovora, kar se je začul z jadrem: "Jadra, ho!"

"Za Boga, tukaj je!" je vzkliknil kapitan in planil pokonci, nato pa takoj zopet sedel nazaj.

Francisco si je položil roko na čelo, zaprl oči in se s komolcem oprl ob mizo.

"Velika ladja, kapitan; drugo vrsto

glavnih jader že lahko vidimo," je začkal Hawkhurst navzdol.

Kapitan je naglo izpelj nekaj vin, zaničljivo in jezno pogledal Francisa ter planil na krov.

"Sedaj pa na noge, fantje!" je zaključil kapitan, potem ko je nekaj časa z daljnogledom opazoval ladjo; "ona je; dol s to solnčno streho in dvignite sidro! Na tej ladji je več srebra, nego gre v vaše skrinje, in dobri svetniki v cerkvah v Goa bodo morali nekoliko dalje čakati na svoje zlate svetlinike."

V trenutku se je začelo živahn življenje med mostom. Odpravili so platneno streho, ki jih je varovala vročič solnčnih žarkov, in z druženimi močnimi dvignili sidro. V dveh minutah se je "Avenger" premikal in obrnil svoj tek tako, da je nesrečni ladji zaprl pot. Veter je potegnil nekoliko močnejši in razbojniška ladja je letela po gladki morski površini kakor delfin. Cez eno uro je bilo mogoče na tanko videti vso ladjo — toda solnce se je že potapljal v morje, in preden so dognali, kako močna je ladja, se je zmrzel. Ali so omi opazili razbojniško ladjo ali ne, se ne more reči. Vse-kakor niso izpremenili teka svoje ladje in tudi, ako bi jo bili videli, se ne bi bili dosti brigali zanj. Na "Avengerju" niso počivali. Veliki top sredje so oprostili vseh nepotrebnih zaprek in ovin, pripravili ostale topove za nabijanje, prinesli krogle in sploh vse pripravili za boj, prav kakor na bojni ladji. V tem pa niso izgubili izpred oči svojega plena. Kapitan je neprestano opazoval ladjo s ponočnim daljnogledom. Cez eno uro je bila razbojniška ladja le še eno miljo dalje od one druge in ji sedaj izpremenila svojo mer, da se ji približa še bolj. Kajn je stal spred na krovu in nagovoril ladjo z gorovilno cevjo. Odgovor se je glasil v portugalskem jeziku.

"Ustavite se, sicer vas potopim!" je odgovoril Kajn v istem jeziku.

Francisco je bil priča raznim strašnim prizorom, da mu je kar kri zastajala v žilah. Dostikrat je poiskusal rešiti nesrečne, toda zamane. Razvnet od grozot kapitanovih in njegovih mož, je pred kratkim brez strahu povedal svoje menje in se ustavljal kapitanu, zakaj v jezi je Kajn priznal, da Francisco ni njegov sin.

"Dobro ste naredili, Portugale!" je zakrjal Hawkhurst, "nikdar nisem pričakoval, da utegnete delati tak hrušč."

(Dalej.)

"Napad.

"Zakaj?

"Za Kajna.

"Zakaj?"

"Za Kajna.

"Zakaj?"

"Zakaj